

Směrnice Sekce pedagogických a psychologických programů 4/2022

Část I.

Obecná ustanovení

Čl. 1

(1) Tuto směrnici vydává předseda Rady Sekce pedagogických a psychologických programů na základě čl. 22 opatření děkana č. 7/2017 o studiu v bakalářských a magisterských studijních programech (dále jen „opatření děkana“) ve znění změn provedených opatřením děkana č. 8/2019 a změn provedených opatřením děkana č. 11/2021.

(2) Tato směrnice zejména konkretizuje pravidla obsažená v opatření děkana týkající se státní závěrečné zkoušky (dále jen „SZZ“) nebo její části garantované Sekcí **pro navazující magisterské programy Učitelství pro 2. stupeň základní školy, Učitelství informatiky pro 2. stupeň ZŠ (jednooborové studium), Učitelství výtvarné výchovy pro ZUŠ.**

Část II.

Oborová část SZZ

Čl. 2

Zkouška z předmětu SZZ

(1) Zkouška z předmětu SZZ se může členit na dílčí součásti; ty jsou hodnoceny souhrnně známkou za zkoušku z předmětu SZZ.

(2) Sekce garantuje tuto zkoušku z předmětu **SZZ Pedagogika a psychologie pro 2. st. ZŠ KPSY/0Q2.**

Čl. 3

Zkouška z předmětu SZZ SZZ Pedagogika a psychologie pro 2. st. ZŠ KPSY/0Q2 ověřuje kompetence studenta, které získal či rozvinul studiem pedagogických a psychologických předmětů určených platným studijním plánem.

(1) Do zkoušky ústí tyto povinné předměty:

KPSY/0TZU Teoretický základ učitelství

KPSY/0AUPZ Aplikovaná učitelská příprava

KPEG/0SRI a KPEG/0SR II Seminář reflexe I a Seminář reflexe II (ve vazbě na oborové učitelské

praxe)
KPEG/0PAUZ Praktická agenda budoucího učitele

Student si v těchto předmětech vytváří portfolio, které je oporou pro přípravu k SZZ i dalšímu studiu.

Do zkoušky ústí též povinně volitelné předměty; povinnosti jejich plnění stanovuje platný studijní plán.

(2) SZZ z pedagogiky a psychologie se skládá ze dvou částí konaných u jedné komise. O výsledku zkoušky rozhoduje komise na základě zhodnocení úrovně znalostí, dovedností a postojů prezentovaných v obou částech zkoušky

1. teoretická část - teoretická zkouška z pedagogiky a psychologie:

- a) student si ke zkoušce přinese seznam prostudované literatury,
- b) student si vylosuje jeden okruh z teoretické části SZZ,
- c) na zpracování písemné přípravy ke zkoušce bude mít 20 min.,
- d) zkouška bude trvat 20 min.,
- e) u zkoušky prokáže znalosti dané problematiky v souvislostech a interpretuje je ve vztahu k praxi,
- f) studentovi mohou být položeny doplňující dotazy vztahující se k prostudované základní a doporučené literatuře.

2. praktická část –obhajoba zpracované Analýzy pedagogické situace:

- a) student v termínu, který je určen pro odevzdání diplomové práce (dle harmonogramu příslušného akademického roku), doručí zpracovanou *Analýzu pedagogické situace* na sekretariát katedry pedagogiky ve dvou výtiscích v tištěné podobě a v elektronické podobě prostřednictvím emailu zaslání rovněž asistentce katedry pedagogiky – viz níže Pokyny ke zpracování analýzy pedagogické situace),
- b) na katedře pedagogiky a katedře psychologie je následně určeným hodnotitelem vypracováno písemné hodnocení analýzy, které je studentovi zasláno emailem nejpozději 3 dny před konáním SZZ,
- c) prezentace a obhajoba analýzy trvá 15 min. (u SZZ student stručně členům komise představí analyzovanou situaci a její řešení, poté následuje rozprava, v jejímž rámci členové komise studentovi pokládají doplňující dotazy),
- d) student u SZZ komisi předloží studentské portfolio, které si vytváří během celého studia; portfolio obsahuje povinně reflektivní a didaktické materiály z asistentských, průběžných a souvislých praxí, a dále též fakultativně na praxi zaměřené materiály, které si student vytváří v dalších předmětech. Student může portfolio využít při praktické části SZZ na podporu své prezentace a obhajoby Analýzy pedagogické situace; práce s portfoliem však není samostatnou součástí praktické části SZZ.

(3) Tematické okruhy teoretické části zkoušky

U otázek je potřeba vždy přihlídnout k vývojovému období žáků na 2. stupni ZŠ a vývojovým zvláštnostem v tomto období.

- 1. Kognitivní faktory učení.** Popište kognitivní faktory u školního učení (např. význam regulace pozornosti, kognitivní zátěže, kvality a variability mentálních reprezentací; význam hloubky zpracování informací pro zapamatování apod.). Vysvětlete metakognici a popište, jak ji můžete rozvíjet u žáků na 2. stupni ZŠ. Vysvětlete práci s chybou a důležitost zpětné vazby pro učení a uveďte ji v souvislosti s psychologickým principem pro vzdělávání: „Pro učení je důležité, aby žáci dostali jasnou, vysvětlující a včasnou zpětnou vazbu“.

Ve vztahu k praxi: Uveďte, jak jste pracovali se zpětnou vazbou na praxi.

- 2. Učení žáků.** Popište, jak si žáci osvojují vědomosti, jakými procesy se učí dovednosti a co je nezbytné pro rozvoj kompetencí žáků. Vysvětlete, jakou roli v učení hrají žákovské prekoncepty a jak můžete navodit kognitivní změnu; vysvětlete význam kontextu a smysluplnosti osvojovaných informací. Uveďte, jaké dopady má růstové nastavení mysli a jak učení ovlivňuje učební cíle žáků (orientace na porozumění nebo na předvedení výkonu). Při vysvětlení vyjděte z těchto psychologických principů pro vzdělávání: „To, co žáci už vědí, ovlivňuje jejich učení; kognitivní vývoj žáků a jejich učení nejsou omezovány obecnými vývojovými etapami; učení je založené na kontextu a přenos učení do nových kontextů, proto neprobíhá spontánně, ale je potřebné ho usnadňovat“.

Ve vztahu k praxi: Vyberte jednu výukovou situaci ze školního prostředí a aplikujte na ni uvedené zásady učení.

- 3. Jak učitel může pomoci žákům v učení.** Vysvětlete, jak učitel může pomoci žákům v seberegulaci při učení, propojte s poznatky o metakognici, motivaci a roli emocí při učení. Popište, jak pracovat s tvořivostí žáků. K popisu a vysvětlení využijte psychologické principy pro vzdělávání: „Osvojování dlouhodobých znalostí a dovedností výrazně závisí na procvičování; seberegulace žáků napomáhá učení a seberegulační dovednosti je možné vyučovat; tvořivost žáků je možné pěstovat, emoční pohoda má vliv na úspěšnost vzdělávání, na učení a vývoj“.

Ve vztahu k praxi: Uveďte, jak jste pracovali s procvičováním učiva na praxi.

- 4. Motivace žáků.** Vysvětlete, co znamená motivace, uveďte její souvislost s potřebami a cíli žáků, a s vnější, resp. vnitřní regulací. Dále podrobněji popište rozdíly mezi vnější a vnitřní motivací, jejich vzájemné vazby a vysvětlete je v kontextu psychologického principu pro vzdělávání: „Žáci mají větší radost z učení a dosahují lepších výsledků, pokud je jejich motivace k úspěchu spíše vnitřní než vnější“. Popište základní charakteristiky žáků s preferencí motivace: poznávací, výkonové a sociální a dejte je do souvislosti s psychologickým principem pro vzdělávání: „Pokud si žáci zvolí za cíl učivo skutečně zvládnout, spíše než podat dobrý výkon, jsou při řešení obtížných úkolů vytrvalejší a zpracovávají informace více do hloubky“.

Ve vztahu k praxi: Uveďte, jakým způsobem lze diagnostikovat motivaci žáka ve vašem oboru a jak s ní pracovat.

- 5. Učitelovo vnímání žáků.** Objasněte, jak může učitel svým očekáváním ovlivnit výkon žáka (popište např. Pygmalion efekt, Golem efekt, vysvětlování příčin úspěchu a neúspěchu, schematizující typizování žáků, paradoxní účinky učitelových motivačních postupů apod.). Porovnejte s psychologickým principem pro vzdělávání: „Očekávání, která mají učitelé od svých žáků, mají vliv na to, jaké mají tito žáci příležitosti k učení, na jejich motivaci a studijní výsledky“. Uveďte, jak pracovat s tímto psychologickým principem pro vzdělávání v souvislostech inkluzivního vzdělávání: „Učení se odehrává v různých sociálních kontextech“.

Ve vztahu k praxi: Vyberte jednu situaci ze školního prostředí a aplikujte na ni vybranou teorii vztahující se k vnímání druhých.

- 6. Hodnocení a prospěch žáků.** Vysvětlete procesy hodnocení ve výuce, strategie, postupy, podmínky kvalitního formativního hodnocení. Využijte k tomu psychologický princip pro vzdělávání: „Formativní i sumativní hodnocení žáků je důležité a užitečné, každé z nich ale vyžaduje odlišný přístup a interpretaci“. Vysvětlete, v čem spočívá diagnostický potenciál studijních výsledků – analýzy studijních výsledků žáka. Uveďte možné příčiny zhoršení prospěchu žáka, možné příčiny kolísání prospěchu – nerovnoměrných výkonů žáka, možné příčiny trvalého neprospěchu žáka.

Ve vztahu k praxi: Jak jste pracovali s formativním a sumativním hodnocením na praxi?

- 7. Psychosociální klima školy a školní třídy.** Definujte pojem klima školy a školní třídy. Vysvětlete, proč je pro učitele důležitá znalost problematiky sociálních skupin, aplikujte obecné znalosti z této problematiky a z problematiky sociálních potřeb (např. prestiže a afiliace) na školní třídu. Uveďte principy práce se skupinovou dynamikou ve třídě a rozveďte role žáků ve skupině. Popište, jakým způsobem můžeme provádět diagnostiku. Škola jako učící se organizace.

Ve vztahu k praxi: Na základě své zkušenosti z praxe navrhněte možnosti ovlivňování třídního klimatu.

- 8. Komunikace učitele.** Popište principy efektivní komunikace (např. koncepci Teacher Effectiveness Training). Uveďte hlavní zásady aktivního naslouchání. Porovnejte tyto principy a zásady s psychologickým principem pro vzdělávání: „Interpersonální vztahy a komunikace mají zásadní význam jak pro proces výuka-učení, tak pro socio-emoční vývoj žáků“. Popište, jak komunikovat s rodiči problémy a edukační potřeby jejich dětí. Jaké zásady partnerské komunikace uplatňovat při jednání s rodiči, kteří mají různé pohledy na edukaci svých dětí.

Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady překážek v komunikaci a jak je řešit.

- 9. Učitelská profese jako soubor profesních kompetencí.** Uveďte klíčové kompetence učitele. Vysvětlete reflektivní kompetenci učitele a popište způsoby, jak učitel může reflektovat výuku (např. předem strukturovaná reflexe, následně strukturovaná reflexe, didaktické kazuistiky ad.). Popište, co utváří učitelovo subjektivní pojetí výuky.

Ve vztahu k praxi: Charakterizujte kompetenci, kterou jste si uvědomovali jako klíčovou ve výchovných situacích, které jste museli s žákovskými kolektivy řešit v rámci praxe.

- 10. Cíle a obsah vzdělávání v ČR a ve vybraných evropských zemích.** Charakterizujte vzdělávací školský systém v Rakousku, Německu, Slovensku a porovnejte je se vzdělávacím systémem v ČR. Zároveň srovnajte a charakterizujte i systém vzdělávání budoucích učitelů v jednotlivých výše jmenovaných zemích. Zhodnoťte pozitiva a negativa jednotlivých vzdělávacích školských systémů.

Ve vztahu k praxi: Uveďte inspiraci z prostudovaných vzdělávacích systémů pro vaši praxi.

- 11. Vzdělávání v letech 1918–1938.** Charakterizujte reformní snahy v ČSR ve školství od roku 1918 až do roku 1938 z pohledu „Pokusných škol“ (Dětská farma na Libeňském ostrově, Pokusná pracovní škola v Holešovicích či Volná škola práce v Kladně a Baťova škola práce) a „Příhodovské reformy“ (charakterizujte jeho návrh „Jednotné vnitřně diferencované školy“).

Ve vztahu k praxi: Vyberte znaky či inspirace, které jsou přenositelné i do dnešní doby anebo se i v dnešním školství využívají.

- 12. Tradiční a alternativní školství.** Charakterizujte a popište znaky alternativní školy (M. Montessori, Waldorfská škola, Daltonský plán, Začít spolu, Sio škola, Lesní škola atd.) a porovnejte je s tradiční (klasickou) školou. Zaměřte se na problematiku interakce učitel-žák, otázku autority učitele, na využívání a preferování jednotlivých výukových metod a organizačních forem.

Ve vztahu k praxi: Vyberte znaky či inspirace, které byste si mohli přenést do své výuky.

- 13. Systém podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.** Vysvětlete koncept speciální potřeby, uveďte příklady žáků, kteří tuto kategorii naplňují. Popište legislativní zázemí vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jeho formy (integrace individuální a skupinová, společné vzdělávání). Popište systém poradenských služeb ve školství, vysvětlete roli a náplň práce jednotlivých institucí (školská poradenská zařízení).

Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady činností, které vykonávají školská poradenská zařízení, a popište, jak se vztahují k práci učitele.

- 14. Práce s žákem se speciálními vzdělávacími potřebami.** Vysvětlete koncept podpůrných opatření v kontextu inkluzivního vzdělávání. Uveďte obecně kategorie postupů, které

využíváme jako podpůrná opatření. Vysvětlete rozdělení podpůrných opatření do jednotlivých stupňů. Definujte roli asistenta pedagoga a popište náplň jeho práce. Uveďte zásady spolupráce mezi učitelem a asistentem pedagoga.

Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady úpravy obsahu, metod nebo organizace práce u žáka s vybraným typem speciální vzdělávací potřeby podle své aprobace.

- 15. Nadaný žák.** Definujte pojem nadání, nadaný a mimořádně nadaný žák. Vysvětlete přístup k nadání v kontextu inkluzivního vzdělávání. Popište specifika myšlení a učení nadaných žáků. Vyjmenujte základní možnosti úprav metod, které využíváme ve vzdělávání nadaných žáků. Zmiňte organizace a instituce, které podporují práci s nadanými žáky. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice nadaného žáka. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn nadaný žák. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

Ve vztahu k praxi: Uveďte konkrétní příklady obohacování a akcelerace učiva ve vašem oboru.

- 16. Žák se specifickou poruchou učení.** Definujte pojem specifická porucha učení. Vyjmenujte a popište základní typy specifických poruch učení, uveďte základní symptomy. Uveďte vhodné přístupy a modifikace vzdělávacího procesu. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka se specifickou poruchou učení.

Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady symptomatiky specifických poruch učení u konkrétního žáka a vhodné vzdělávací postupy podle své aprobace.

- 17. Žák s odlišným mateřským jazykem.** Charakterizujte žáka s odlišným mateřským jazykem. Uveďte základní úpravy ve vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s odlišným mateřským jazykem. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s odlišným mateřským jazykem. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

Ve vztahu k praxi: Uveďte konkrétní příklady práce učitele s žákem s odlišným mateřským jazykem.

- 18. Žák s postižením hybnosti, žák se zdravotním oslabením, chronickým onemocněním.** Definujte pojem postižení hybnosti, uveďte příklady chronických chorob a stavů, se kterými se můžete setkat u žáků základních škol. Popište základní úpravy a vhodné pomůcky pro vzdělávání těchto žáků. Vyjmenujte vhodná preventivní opatření pro podporu školní docházky žáků s chronickými onemocněními. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s postižením hybnosti, se zdravotním oslabením a chronickým onemocněním. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s postižením hybnosti, se zdravotním

oslabením, chronickým onemocněním. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

Ve vztahu k praxi: Popište, jak můžete využívat spolupráce s asistentem pedagoga u chronicky nemocných žáků.

- 19. Žák se smyslovým postižením.** Uveďte základní příčiny a typy smyslových postižení a popište, jak zasahují do komunikace a vzdělávacího procesu. Uveďte zásady vzdělávání žáků se sluchovým postižením, uveďte zásady zrakové hygieny. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka se smyslovým postižením. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák se smyslovým postižením. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

Ve vztahu k praxi: Uveďte příklady pomůcek pro vzdělávání žáků se zrakovým postižením, které by mohl žák potřebovat/využívat ve vašich předmětech.

- 20. Žák s postižením intelektu.** Pojmenujte a popište jednotlivé stupně mentálního postižení (postižení intelektových funkcí). Popište, jaké jsou jejich vzdělávací limity. Vyjmenujte vhodné způsoby práce s těmito žáky. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s postižením intelektu. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s postižením intelektu. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

Ve vztahu k praxi: Jaké přístupy je vhodné používat při hodnocení žáka s mentálním postižením.

- 21. Žák s poruchou autistického spektra.** Vymezte poruchy autistického spektra, s důrazem na vysokofunkční autismus a Aspergerův syndrom. Vyjmenujte vhodné způsoby práce s těmito žáky. Vysvětlete, jaké možnosti má učitel při pedagogické diagnostice žáka s poruchou autistického spektra. Shrňte možnosti práce se třídou, ve které je začleněn žák s poruchou autistického spektra. Zaměřte se zejména na tyto oblasti podpory: organizace výuky, modifikace výukových metod a forem práce, práce s třídním kolektivem.

Ve vztahu k praxi: Vysvětlete postupy předcházení problémovému chování žáků s poruchou autistického spektra s využitím nástrojů metodického doporučení MŠMT (Krizový plán apod.)

- 22. Rizikové chování ve třídě.** Vysvětlete pojmy rizikové chování, problémové chování a porucha chování. Uveďte příklady rizikových projevů, které jsou charakteristické pro dospívání. Definujte šikanu, jednotlivé fáze, popište strategie řešení, možnosti ochrany žáků a následné péče. Uveďte možnosti prevence rizikového chování a podpory duševního zdraví dospívajících.

Ve vztahu k praxi: Na základě praxe či vlastní zkušenosti popište rizikovou situaci a její následné řešení. Zhodnoťte, zda byla situace řešena efektivně nebo navrhněte jiný postup.

Literatura:

- American Psychological Association, Coalition for Psychology in Schools and Education. (2015). *Top 20 principles from psychology for prek 12 teaching and learning*.
- Berne, E. (2011). *Jak si lidé hrají*. Portál.
- Bertrand, Y. (1998). *Soudobé teorie vzdělávání*. Portál.
- Dwecková, C. (2015). *Nastavení mysli*. Jan Melvil.
- Fontana, D. (2010). *Psychologie ve školní praxi*. Portál.
- Gordon, T., & Žemlová, J. (2015). *Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem*. Malvern.
- Janošová, P., et al. (2016). *Psychologie školní šikany*. Grada.
- Kasper, T., & Kasperová, D. (2008). *Dějiny pedagogiky*. Grada.
- Kolář, M. (2011). *Nová cesta k léčbě šikany*. Portál.
- Kol. autorů (2015). *Katalog podpůrných patření*. Univerzita Palackého v Olomouci. Dostupné z <http://katalogpo.upol.cz/>
- Mareš, J. (2013). *Pedagogická psychologie*. Portál.
- Mareš, J., & Ježek, S. (2012). *Klima školní třídy. Dotazník pro žáky*. Národní ústav pro vzdělávání. Dostupné z http://www.nuov.cz/uploads/AE/evaluacni_nastroje/15_klima_skolni_tridy.pdf
- Mertin, V., & Krejčová, L. (2012). *Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika*. Wolters Kluwer.
- Miovský, M., et al. (2015). *Prevence rizikového chování ve školství*. Lidové noviny.
- MŠMT. (2010). *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)*. Dostupné z <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- MŠMT. (2016). *Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (Dokument č.j. MSMT-21149/2016)*. Dostupné z <https://www.msmt.cz/file/38988/>
- MŠMT. (2017). *Zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS v rámci vzdělávacího procesu*. Dostupné z <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- MŠMT. (2021). *Strategie rozvoje vzdělávací politiky 2030*. Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR. Dostupné z <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>
- Procházka, M. (2019). *Metodik prevence a jeho role na základní škole*. Pasparta.
- Průcha, J. (Ed.) (2009). *Pedagogická encyklopedie*. Portál.
- Průcha, J. (2012). *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Portál.
- Průcha, J. (2017). *Vzdělávací systémy v zahraničí: encyklopedický přehled školství v 30 zemích*

Evropy, v Japonsku, Kanadě, USA. Wolters Kluwer.

Skácelová, L. (2012). *Metodika vedení třídnických hodin.* Togga.

Slowík, J. (2016). *Speciální pedagogika.* Grada.

Školský zákon a vyhlášky č. 27/2016 a 72/2005 v aktuálně platném znění

Tomková, A., Hejlová, H., Procházka, M., & Najmonová, M. (2020). *Spolupráce učitele s dalšími odborníky v realitě společného vzdělávání.* Pedagogická fakulta JU.

Valenta, M., Hutýrová, M., Langer, J., Ludíková, L., Mlčáková, R., Müller, O., Polínek, M. D., Potměšil, M., & Vítková, M. (2014). *Přehled speciální pedagogiky: rámcové kompendium oboru.* Portál.

Vališová, A., & Kasíková, H. (eds.). (2011). *Pedagogika pro učitele.* Grada.

Vodáčková, D. (2002). *Krizová intervence.* Portál.

Část III

Kvalifikační práce

Čl. 4

Obsahové a formální požadavky

- (1) Minimální a maximální rozsah diplomové práce (vlastní text práce bez obsahu, seznamu literatury, příloh) je stanoven v zadání práce.
- (2) Formální požadavky na úpravu práce stanovuje čl. 20 odst. 9 opatření děkana.
- (3) Požadavky na úpravu citací a způsob uvedení bibliografických údajů stanovuje norma ČSN ISO 690, resp. APA.
- (4) Kritéria hodnocení diplomové práce jsou uvedena v příloze č. 2 této směrnice.

Čl. 5

Obhajoba diplomové práce

- (1) Obhajoba diplomové práce trvá přibližně 20 minut. Průběh obhajoby:
 - a) Student komisi stručně (např. za pomoci prezentačních programů) představí cíl práce, strukturu práce, výsledky a přínos práce).
 - b) Komise se seznámí s posudky práce.
 - c) Student reaguje na případné připomínky a otázky uvedené v posudku.
 - d) Následuje diskuse k práci, členové SZK komise mohou studentovi položit doplňující dotazy.

- (2) Hodnocení práce zahrnuje hodnocení obsažené v posudcích i hodnocení obhajoby před komisí SZZ. Výkon je hodnocen jednou známkou.

Část IV.

Závěrečná ustanovení

Čl. 6

Závaznost, aplikovatelnost a výklad směrnice

- (1) Pravidla obsažená v této směrnici jsou závazná pro všechny, jichž se týkají, a to i pro vedoucího sekce. Změna v osobě vedoucího nemá na pravidla uvedená v této směrnici vliv.
- (2) Změny v pravidlech lze činit jen vydáním nové směrnice, a to postupem podle čl. 22 odst. 3 a 4 opatření děkana.
- (3) Vyjde-li najevo rozpor směrnice vedoucího sekce s některým opatřením děkana, proděkana, rektora, prorektora, vnitřním předpisem JU nebo PF nebo se zákonem, použije se přednostně ustanovení, které není obsaženo ve směrnici vedoucího sekce.
- (4) Výkladem směrnice je pověřen proděkan pro studium. Je-li to vhodné či nezbytné, vyžádá si před provedením výkladu stanovisko vedoucího sekce.

Čl. 7

Účinnost

Tato směrnice nabývá účinnosti 1. 11. 2022.

V Českých Budějovicích 31. 10. 2022

prof. PaedDr. Iva Stuchlíková, CSc.
předsedkyně Rady Sekce pedagogických a psychologických programů

Pokyny ke zpracování Analýzy pedagogické situace

Vyberte si konkrétní pedagogickou situaci, kterou jste zažili v rámci své praxe v roli účastníka nebo pozorovatele. Podle následujících pokynů situaci popište, proveďte sebereflexi vzhledem k situaci, interpretujte situaci, formulujte otázku, kterou budete řešit, a na základě odborné literatury zpracujte východiska pro řešení situace. Následně navrhněte adekvátní řešení a proveďte výstupní reflexi svého zpracování analýzy pedagogické situace. Při odkazování na použité zdroje (literaturu) a tvorbě seznamu použitých zdrojů dodržujte citační normy (viz níže).

I. část: Popis stavu výchozí situace (900-1800 znaků vč. mezer)

- Popište účastníky pedagogické situace (počet, věk, učitelé, žáci, rodiče, další účastníci).
- Popište, v jakém prostředí se situace odehrála.
- Popište vznik, průběh, stávající stav, případně řešení situace samotnými účastníky.
- Popište verbální i neverbální komunikaci jednotlivých účastníků situace.
- Při popisu situace se zaměřte na popis pozorovaného chování (bez interpretace).

II. část: Vstupní sebereflexe vzhledem k situaci (900-1800 znaků vč. mezer)

- Vytvořte si obraz této situace v hlavě a na chvíli jej podržte. Sledujte jako pozorovatel, co se ve Vás děje. Poté zodpovězte následující otázky:
 - Jaké Vám proběhly hlavou myšlenky, fantazie, představy, nápady k prvoplánovým reakcím?
 - Jak jste situaci prožíval/a? Jaké byly Vaše emoce, pocity, tělesné vnímání?
 - Co Vám situace připomněla z Vašeho osobního života?
 - Čeho osobního se prožitá situace ve Vás dotkla?
 - Čeho jste se při prožívání situace obával/a?
 - Co se Vám v dané situaci zdálo jasné a co nejasné?

III. část: Interpretace situace (1800–2700 znaků vč. mezer)

- Interpretujte řešenou situaci. Zaměřte se na bližší dešifrování výchovné situace. Zodpovězte následující otázky:
 - O co se v situaci vlastně jednalo?
 - V jakém kontextu situace vznikla?
 - Čím bylo chování účastníků (moje chování, jestliže jsem se situace aktivně účastnil/a) v této situaci ovlivněno?
 - O jakou třídu se jednalo?
 - Kterí žáci se v dané situaci angažovali a jak?

Dále se pokuste odhalit příčiny vzniku reflektované situace a volby způsobu jejího řešení. Zodpovězte následující otázky:

Proč k této situaci vlastně došlo?

Kdo ji vyvolal?

O co jsem se při řešení situace opíral (o co se opíral řešitel situace)?

IV. část: Formulace otázky, která vystihuje řešenou situaci (100–200 znaků vč. mezer)

- Na základě zpracování předchozích částí formulujte otázku, na kterou budete hledat odpověď při zpracování teoretických východisek a při návrhu řešení analyzované pedagogické situace.

V. část: Zpracování teoretických východisek pro řešení situace (2700–3600 znaků vč. mezer)

- Zmapujte teoretická východiska pro řešení dané situace.
- Najděte a použijte takové teoretické zdroje, myšlenky, teorie, modely, které Vám umožní situaci hlouběji popsat a porozumět jí ve všech možných podstatných aspektech.
- Použijte alespoň 5 publikací (minimálně od 3 různých autorů), vycházejte z odborných článků a monografií. Nepoužívejte pouze učebnice a lexikony. Internetové zdroje používejte obezřetně, pouze jsou-li to odborné autorské texty. Dodržujte citační normu ISO 690 (viz www.citace.com).

VI. část: Návrh řešení na základě analýzy předchozích částí (1800–3600 znaků vč. mezer)

- Popište navržené řešení situace (jedno, případně více) v návaznosti na teoretická východiska.
- Využijte vlastní kreativitu. Nepřejímejte slepě modely řešení odjinud. Najděte adekvátní a jedinečné řešení vzhledem k významu situace, k osobnosti žáka a k Vašemu postoji k situaci.

VII. část: Výstupní reflexe (900–1800 znaků vč. mezer)

- Podívejte se zpět na průběh zpracování analýzy pedagogické situace, na své řešení situace, popř. i na řešení situace v praxi, bylo-li realizováno, a zhodnoťte tento proces.
- Zodpovězte následující otázky:
 - Jak se mi podařilo zpracovat analýzu pedagogické situace?
 - Jak probíhalo zpracování analýzy pedagogické situace?
 - S kým jsem možnosti řešení situace konzultoval/a?
 - S jakými obtížemi jsem se při řešení situace setkal/a?
 - Jak jsem s řešením situace nakonec spokojen/a?

VIII. část: Seznam použitých zdrojů

- Uveďte seznam všech použitých zdrojů. Dodržujte citační normu ISO 690 (viz www.citace.com).

Vybírat lze pouze situace, které jste zažili v rámci průběžné, souvislé nebo asistentské praxe v NMGr. studiu.

Pokyny k úpravě analýzy pedagogické situace

Analýza musí obsahovat titulní stranu a stranu s prohlášením o samostatném zpracování analýzy a se souhlasem s použitím obhájené analýzy pro účely výuky na Katedře pedagogiky a Katedře psychologie PF JU.

Úpravu titulní strany najdete ve [zvláštním souboru](#).

Kritéria pro písemné hodnocení analýzy pedagogické situace

Celkem může student získat 50 bodů. U každé části je uveden max. možný počet bodů, které může student získat, a hodnotící škály.

I. část: Popis stavu výchozí situace (max. 5 bodů)

- přesný a srozumitelný popis situace zahrnující všechny informace potřebné ke zpracování problému (5 bodů) – nepřesný a nesrozumitelný popis situace s nedostatečnými informacemi vzhledem ke zpracování problému (0 bodů);

II. část: Vstupní sebereflexe vzhledem k situaci (max. 5 bodů)

- komplexní reflexe situace (5 bodů) - povrchní reflexe situace (0 bodů)

III. část: Interpretace situace (max. 10 bodů)

- výstižná a srozumitelná interpretace pedagogické situace (10 bodů) – nevýstižná a nesrozumitelná interpretace pedagogické situace (0 bodů);

IV. část: Formulace otázky, která vystihuje řešenou situaci (max. 3 body)

- přesná a výstižná formulace řešené otázky (3 body) – nepřesná a nevýstižná formulace otázky (0 bodů);

V. část: Zpracování teoretických východisek pro řešení situace (max. 10 bodů)

- adekvátní použité zdroje (5 bodů) – neadekvátní použité zdroje (0 bodů),
- terminologicky přesné zpracování textu (5 bodů) – terminologicky nepřesné zpracování textu (0 bodů);

VI. část: Návrh řešení na základě analýzy předchozích částí (max. 10 bodů)

- návrh řešení je proveden na základě zpracovaných teoretických východisek problému (5 bodů) – návrh řešení není proveden na základě zpracovaných teoretických východisek problému (0 bodů),

- zdůvodněné řešení problému (5 bodů) – nezdůvodněné řešení problému (0 bodů);

VII. část: Výstupní reflexe (max. 3 body)

- komplexní reflexe (3 body) – povrchní reflexe (0 bodů);

VIII. část: Seznam použitých zdrojů (max. 2 body)

- korektně uvedený seznam všech použitých zdrojů (2 body) – nekorektně uvedený seznam všech použitých zdrojů (0 bodů);

Jazyková úroveň práce

- analýza neobsahuje gramatické chyby a odpovídá úrovni odborného stylu (2 body) – analýza obsahuje gramatické chyby a neodpovídá úrovni odborného stylu (0 bodů).

Celkové hodnocení:

Hodnocené oblasti	Počet bodů
Vyhovující zpracování	50-26
Nevyhovující zpracování	25 a méně*
Minimální počet bodů v jednotlivých částech:	Nadpoloviční počet bodů z maximálního počtu bodů, které lze v dané části získat**

* Student se může zúčastnit obhajoby zpracované analýzy pedagogické situace, i když získal 25 a méně bodů. Komise zhodnotí jeho dovednost reagovat na připomínky uvedené v písemném hodnocení a zodpovědět doplňující dotazy.

** Student se může zúčastnit obhajoby zpracované analýzy pedagogické situace, i když nezískal minimální počet bodů v jednotlivých částech. Komise zhodnotí jeho dovednost reagovat na připomínky uvedené v písemném hodnocení a zodpovědět doplňující dotazy.

Příloha č. 2

Kritéria hodnocení diplomové práce

Pozn.: kritéria se hodnotí na čtyřstupňových škálách, jejichž krajní polohy jsou uvedeny u každého kritéria.

Obsahová úroveň práce

- formulace cílů: *cíle jsou jasně formulovány* – *cíle nejsou korektně formulovány*
- struktura práce odpovídá cílům: *zcela odpovídá* – *neodpovídá*

- jednotlivé části práce: *jsou pro celek podstatné – nejsou podstatné*
- teoretická a empirická část práce jsou: *provázané – neprovázané*
- naplnění cílů práce: *cíle práce naplněny – nenaplněny*

Způsob zpracování

- zvolené metodologické řešení: *odpovídá cílům práce – neodpovídá cílům práce*
- adekvátní použití výzkumných metod, metodických postupů:
zcela adekvátní – neadekvátní
- způsob prezentace problému/tématu: *přiměřený a jasný – neodpovídá typu práce, není srozumitelný*
- úroveň interpretace a diskuze k řešenému problému: *dostatečná – nedostatečná*
- propracovanost práce: *práce je ve všech svých částech přiměřeně propracovaná – některé části práce nejsou dostatečně dopracované, dokončené*

Práce se zdroji

- práce s odbornou literaturou *výborná – nedostatečná (neodpovídající)*
- aktuálnost použitých zdrojů: *zdroje jsou aktuální – zdroje nejsou aktuální*
- zahraniční zdroje: *práce obsahuje relevantní zahraniční zdroje – práce neobsahuje zahraniční zdroje*
- relevance a validita zdrojů: *relevantní – nerelevantní*
- citační norma: *zcela dodržena – nedodržena*

Jazyková úroveň práce:

- stylistická vyspělost: *odpovídá úrovni odborného stylu – neodpovídá požadované úrovni*
- gramatická úroveň: *neobsahuje gramatické chyby – obsahuje velké množství gramatických chyb*
- odborný jazyk: *používá výborně – nepoužívá*

Formální úroveň práce:

- rozsah práce: *odpovídá – neodpovídá stanoveným požadavkům*
- práce obsahuje požadované náležitosti: *obsahuje – neobsahuje*
- grafická úroveň práce: *vyhovující – nevyhovující*
- struktura a členění práce: *vyhovující – nevyhovující*

Další slovní hodnocení vedoucího a oponenta práce ve vztahu k naplnění jejích cílů a obsahové i formální správnosti.